

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 coroane.
Pe jumătate de an ——— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Educația fetelor noastre

Din labirintul problemelor multe și încalcate, — cari pentru întărirea și prosperarea neamului nostru, așteaptă o dezlegare grabnică și norocoasă, — se ridică de sine la suprafață și problema educației fetelor noastre. Scăpată din cătușele împilării străine, și femeiei române i se deschide perspectiva de a face studii mai avansate și de diferite specialități.

Însă menirea și scopul final al oricărei fete române este și va fi căsătoria, deci în general fetele noastre au să devie mame. Ca mame, fiecare are să contribuie în particular și toate în mod colectiv, la creșterea viitoarei societăți românești, din care se va recruta clasa noastră conducătoare.

Deci între prefacerile mari și fecunde ce se vor face pe terenul instrucției, cei chemați vor trebui să îndrume și educației unei fetelor noastre, pe calea unei evoluții noi și să-i dea o directivă mai acomodată intereselor neamului nostru.

Trebuie să recunoaștem că în trecut, la creșterea fetelor noastre, partea decorativă a suprimat pe cea folositoare. Ele au învățat muzică, poezie, limbi străine, iar știința aplicată cunoașterii vieții a fost lăsată la urmă, sau abrogată cu totul. — Acest sistem de educație va trebui înlocuit cu altul mai rațional și mai practic, pentru-că dela creșterea acestor vlăstare, va deprinde puterea și energia viitoarelor generații românești.

Nu cerem ca fetele noastre să ignoreze muzica, retorica, poezia și limbele străine, ba contrar, dorim ca ele să cunoască în mod suficient valoarea comparativă a acestor cunoștințe. Cerem însă și dorim să se dea o mai mare atenție educației casnice, din ele să nu se formeze numai dame de salon, cari știu să reprezinte, *ci primo loco* femeii de casă cu calități sociale distinse și — mame bune. Să se pună mai mare fond pe cultivarea inimii, de unde să sondaie toată puterea de trăinicie și fericire pentru familie și societate, căci doar e știut că prosperarea societății e fondată pe familie.

Cum să trăim? Cum să ne cultivăm inteligența și în ce se ne căutăm fericirea? Iată piatra unghiulară pe care trebuie să se fortifice educația femeiei intelectuale la noi.

Viitoarea mamă românească va trebui să-și știe apara familia — măcar în cazuri mai puțin grave — contra înfracțiunilor provenite

din legea fiziologică, ale căror urmări fuzione sunt: boala și moartea. Știu că fără forță fizică și sănătate ori-ce activitate se micșorează.

E conștient că din vrâsta cea mai fragedă să fie fetițele noastre familiarizate cu principiile fiziologiei și ale psihologiei, ca să fie conștiente că o sănătate bună și o energie morală cari se întovărășesc, sunt primul element pentru fericirea cuiva.

Viitoarea mamă română, dorim să primească noțiuni despre creșterea copiilor, sub raportul fizic, moral și intelectual. Creșterea generației ce vine, din care va eși crema societății noastre, nu e voie să fie lăsată pe mâna doicelor. Dacă micii copilași vor fi lăsați pe mâna doicelor și vor fi supuși unui regim alimentar nevariabil, sau puțin nutritiv, ei vor simți urmările până la moarte și activitatea lor ca membri în societate va fi micșorată mult.

Inchipuiți-vă o mamă tină, care acum anul eră încă pe băncile școlii, unde a învățat muzică, poezie, matematică, i s'a încărcat memoria cu diferite date încalcate și a cetit romane multe. Nimenea însă nu i-a atras atențiunea asupra marelui răspunderi ce-o așteaptă ca mamă tină. Acum iat-o cu copilașul în brațe. În adâncă-i necunoștință despre diferitele fenomene și facultăți, de cari trebuie să fie călăuzită la creșterea drăguțului său pușor, ea trece în extremități. Și în cele mai multe cazuri urmarea e că, s'adevereste principiul că defectele copiilor, sunt în mare parte resfrângerea defectelor părinților.

Iată pentru-ce dorim, că în educația mamelor române de mâine și poimâine forța motrice să fie teoria și practica vieții.

Simion Stana, preot.

Ce vi-se pare de Hristos?

Al cui fiu este El?

(Mateiu 21, 42.)

De F. Bettex. Trad. de N. Tandreu, preot.

(Urmare.)

XI.

Și cum sunt și parabolele lui Hristos, așa de simple, că orice copil le poate înțelege, dar apoi ele sunt și adevărate creațiuni, preaprefecte și preapotrivate. Fiecare cuvânt din iele își are importanța lui. Așa este în explicarea dela parabola cu neghina (Mateiu 13, 37-43), tot așa când arată spre crini și spre pasări, deasemenea — pentru cei ce au urechi de auzit — când vorbește despre îngeri și despre diavoli (vezi Mateiu 13, 4 și 19), cari încă nu samănă, nici nu seceră și pe cari totuși

ii nutrește Tatăl cel ceresc, pentru-că care și ce ar putea trăi fără nutremânt? Cum sunt unele din aceste parabole un epos, o dramă, care înfățișează întreaga viață omenească, precum este cea a fiului rătăcit; ori o trilogie, precum este parabola, ba chiar istoria omului bogat. Toate, cea a sămănătorului ca și cea a celor 10 fecioare, spun clar și celor mai simple priceperi, dar ele deschid totodată și așa de multe perspective, dau anză la atâtea întrebări, că nici odată nu mai gați cu ele. Deci care om a mai varbit așa, ca și cei mai mici și cei mai mari să se aleagă cu ceva? La orice lucrare omenească ajungi în primejdie să adaugi cu mult mai mult decât și-a inchipuit autorul; la Hristos însă n'ai să te temi de așa ceva. Cine se cugetă cu o minte credincioasă de copil și cine află totdeauna acesta sau celalalt înțeles, acela poate crede, că și Hristos tocmai atâtea a mai avut de adăugat, pentru-că el a vrut să spună totul așa de simplu, precum în general se poate spune prin cuvinte — deși ale lui spun cu mult mai mult, ceea ce o vom pricepe numai odinioară în ceruri. Dal ceea ce spune el sunt cuvinte ale vieții vecinice! Astfel în toate maximele celor mai mari bărbați ai tuturor vremilor nu vei afla atâtea mângăiere, putere și știință serioasă, ca în cele câteva cuvinte: „Fericiti sunt cei ce plâng, că aceia se vor mângăia.“ „Cel ce crede în mine, are viață veșnică.“ „Adevărul vă va face pe voi liberi.“ „Cine-și dă viața pentru acela o va primi.“ „Cine crede nu va veni la judecată.“ „Toți perii capului vostru sunt numărați“ și atâtea altele, despre cari puterea spiritului nostru mărturisește, că ele sunt viață și adevăr și că noi putem muri liniștiți cu ele.

Înțeles tot așa de bogat, peste măsură de bogat, are și tot ceea ce a făcut Hristos, cum nici nu poate fi altfel, când un Dumnezeu se pogoară în margini așa de înguste; și apoi tot ceea ce face Dumnezeu este un mister, un simbol, are o importanță covârșitoare, un înțeles adânc, la care se cugetă și îngerii.

Așa când cetim noi despre aceea cum s'a arătat el învățăcelilor lui, umblând noaptea pe mare, ni se pare, că acea întâmplare ar fi numai un mit instructiv, cum își inchipue deja câte unii, o atare alegorie, care nu se razimă pe nici o faptă reală și adevărată, are o valoare tot așa de mare, sau de mică petru dispozițiile morale, ca și o fabulă de-alui Esop. Dar precum dăruiește Hristos slăbănogului prin vindecarea corporală și iertarea păcatelor, tot așa învață și aici pe învățăcelii săi, nu prin vorbe, ci prin o faptă reală, că credința este de lipsă chiar și pe marea înfuriată. Și tocmai acest fapt face din acea istorioară o icoană frumoasă și de un adânc înțeles despre viața credinciosului. Și aici are deci valoare adevărul: Numai o istorie adevărată

are o valoare reală. În timp ce lumea cea oarbă își dormea somnul pe țărni, iar învățăcei implinindu-și datorința și opintindu-se față de tentațiunile mării înfuriate, se luptau cu vânturile protivnice, cari aici sunt duhurile, cari stăpânesc în văzduh (Efes. 2, 2 și 6, 12), le vine într' ajutor Dumnezeu însuși și pe care la început ei nu-l recunosc. Noi vedem apoi cele 3 grade ale credinței. Cei mai mulți dintre învățăcei, deși recunosc pe stăpânul lor, nu se încumetă să plece în lupta pentru existență, ajutați numai de credința lor, ci ei rămân în corabie, în locul corăspunzător și lucrat cu istețime; dar totuși să bucură și ei, când Domnul se urcă în corabie. Singur Petru părăsește corabia înțelepciunii omenești și pleacă, ceea ce e o nebunie pentru omul natural. Dar și el se cufundă, pentru că nici el nu-și ține ochi numai la Hristos, ci și el se uită și la vânturi și la valuri. Hristos însă pășește sigur și hotărât peste valurile înfuriate, dă și altora s'o facă, dar el totuși intră și în corabie. Aici avem noi cuprinsă așadar chestiunea despre ființa credinței în gradul pozitiv, comparativ. Într' alt loc cetim, că odată când Hristos se suiă dela Ierihon la Ierusalim, a dat vedere unui orb, care ședea la marginea drumului și cerșea pomană (Luca 18, 35-43 și Marcu 10, 46-52). (Nu știm, dacă acest Bartimeu este unul dintre cei 2 orbi, pomeniți la Mateiu, sau mai probabil, că acela sunt alții, având în vedere mulțimea cea mare a orbilor din Palestina chiar și până în ziua de astăzi). Această întâmplare încă este o scurtă istorioară și încă una adevărată. Să privim numai mai cu deamănuntul pe acest orb de lângă drum și cu mirare vom recunoaște, că acela sunt chiar eu, acesta este omul! — Lângă drumul vecinicii — care din Ierihon, orașul pieirii și al blestemului (Iona 6, 26), duce la deal spre Ierusalim, orașul cel sfânt al lui Dumnezeu — șede, în loc de-a merge, omul; pentru că el este orb. În jurul nostru se dă lupta cea mare. Dumnezeu ne așteaptă, Hristos moare pentru noi, îngerii ne păzesc, plâng și se bucură pentru noi: Diavolul ziua și noaptea cearcă să ne pearză. Vecinicia se urnește înainte, acuș nu vor mai fi zile și noi n'o observăm această, ci ședem lângă drum și „cerșim pomană“ (ce-ar și putea face altceva un cerșitor), cerșim bani de aramă, cerem dela viață puțin noroc, dela soție și prunci puțină iubire, dela bani și avere nițică desfătare, dela artă ideale, dela știință câteva cunoștințe, dela cei mai deaprope ai noștri recunoștință și respect și în sfârșit ne coborim în groapă ca nește cerșitori oboșiți. — „Și el auzind mulțimea trecând, a întreat: ce este aceasta. Și i-au zis, că trece Isus Nazarineanul.“ Aceasta e o baljocură. Nazaretul eră orașul cel mai disprețuit în Israel: „Poate fi ceva bun din Nazaret?“, eră un proverb! Și tot așa se spune și în ziua de azi. Un suflet îngrijat își întreabă prietenii și cunoscuții, că oare ce să fie acel murmur și freamăt, pe care-l aude din el? Și îi se răspunde tot așa: Acela e Isus din Nazaret, aceasta înseamna: Sunt zgomote și închipuliri, pe cari nu trebuie să le exagerezi; nu să vrei să fii mai bun decât ceilalți oameni!

(Va urma.)

Pustiul satelor.

Lucrurile ce se petrec pe satele noastre ne pun pe gânduri. S'a îngroșat gluma. Preoți noștri au plecat cu duimul dela slujba lor de sentințele, — unii la cursurile de profesori, alții la resorturi, unii la finanțe, alții la administrație, unii la magistrat, și alții la poliție...

Clerici tineri, cari să le ia locul, abia se mai gândesc la cariera preoțească.

Cam acelaș lucru l-au făcut învățătorii, — aproape toți vreau să tăiască la oraș.

Unii chibzuesc că au copii la școală, alții — că au ceva avere, — și nu mai pot sta la

sate, unde nu e nici asfalt, nici lumină electrică, și nici măcar un cinematograf...

Notarii, câți bieți au fost sub stăpânirea veche, au fost parte alungați, parte au plecat de bună voie la slujbe și plăți mari.

Sub astfel de împrejurări găsim sate, unde înainte de Noemvrie muncea un preot cum se cade, — un învățător ori doi, și un notar: — acum toți lipsesc dela postul lor.

Țăranii se întreabă măhniiți: Cum se poate una ca aceasta? Dar nu se găsește omul să le poată da explicație, sfat, povață, — ce se facă în situația schimbată. Vor fi de vină poate și țăranii noștri, pentru că mulți nu au prețuit oamenii cari i-au avut, i-au hulit, li-au îngreunat viața din sat, nu li-au plătit competențele după vremile de acum scumpe și grele; dar mai vinovați sânt conducătorii și păstorii, cari își părăsesc turma pentru motive de plăți mari și de comoditate închipuită.

Punând la cântar plățile mari și viața dela orașe, — cu trebuințele sporite, — un om cu scaun la cap nu se poate hotărî ușor să se desfacă de căsuța lui, de economia lui, de rudeniiile lui și de cinstea de care s'a bucurat. Intre aceștia aflăm pe preoții și învățătorii mai înaintați în vârstă, oameni mai serioși și mai statornici.

Ceata celor mai tineri, cu rădăcini mai slăbuțe, fără vocațiune, fără temelii morale mai puternice, pleacă, fără să știe unde și fără să-și dea seamă de soarta ce-i așteaptă.

Slujbele statului sânt cu răspunderi, sânt grele, îi leagă de masa de scris și de ceasuri întregi în odaie de multeori întunecoasă și umedă, fără aer curat și fără variație în muncă. Pe slujbașii satului, îi transferează ministrul azi aici, mâne colo, poimâne în altă parte, și două sau trei mutate sânt cam la fel cu un foc năpraznic care îți distruge casa.

Duhul blândetelor și al milei — în fața stăpânilor lumesti — în raport cu acela al organelor bisericesti, e mai aspru și fără considerării, — și mulți din cei plecați se vor tânguși amar pentru greșala și păcatul făcut, părăsindu-și credincioșii. Unde mai pui, că funcționarii mici și mari, luptă toți cu greutate și cu miserie, pentru că plățile nici cele mari nu le ajung.

Pentru cei rămași în învățământ, ori la resortul cultelor este o scuză motivată: ei și aici rămân la chemarea lor și rămân legați de instituțiile culturale; dar pentru cei dela poliție și dela slujbe incompatibile cu demnitatea de preoți este o pată, care nu se poate șterge, — și acești oameni vor avea mai târziu clipe de nemulțumire și de remușcare pentru părăsirea carierei lor din motive de ordin material.

Acești oameni par a uita, că ei au fost în satul lor căpetenia spirituală și morală, ei au fost doftorii sufletelor și ai trupurilor, ei au fost stegarii, unii căpitani, și generalii, și cuvântul lor dela altar, dela amvon, ori în adunări a fost ascultat cu evlavie și acoperit de aplauze sincere.

În slujbele nouă, toți ajung supușii altora ajung în atârnaire umiltoare, au să facă execuții, să dicteze pedepse de temnițe și în bani, și cei pedepsiți, chiar și inmorali fiind, se vor îndrepta cu toată ura împotriva lor și slujbașii vor fi expuși la cele mai grozave insulte.

Eată de ce ne ridicăm glasul împotriva celor ce pleacă cu ușurință la alte cariere incompatibile cu tagma preoțească, și îi advertisăm să rămână la slujba lor cea dumnezească.

Misionarii altor neamuri petrec cu anii în miserie, viața lor e amenințată de sălbatici, și nu părăsesc postul, până nu-și împlinesc chemarea și nu întorc la creștinism pe cei rătăciți. Astfel de creștere primesc ei în seminariilor lor; — pe când dintre ai noștri cu greu ai afla un misionar.

În definitiv, soarta preoților noștri nici nu se poate asemăna cu a misionarilor din țările sălbatice și păgâne; ei pot găsi mulțumire, tihnă, liniște chiar și fiind retribuiți mai slab ca alți dirigători.

Încât, de fapt, existența lor este amenințată, ear cei mari și tari nu fac pași pentru îndreptarea spre bine a situației lor materiale, calea apucată de a părăsi postul este cea mai primejdioasă și rău aleasă. Trebuie să-și ridice glasul toți ca unul, și să ceară ca în România-mare să li se creeze altă situație.

În raport cu trecutul o îmbunătățire s'a făcut, — celelalte au să urmeze, pentru-că toți

factorii dela conducere sânt convinși că stările de acum nu pot dăinui

Vom pune deci toți stăruințe și dacă e nevoie vom da și lupte, pe față cu vizirul deschis, ca să ni se creeze altă situație.

De sine înțeles, că lupta o poate duce numai o tagmă încheată, conștie de demnitatea și chemarea ei, disciplinată, ear nu cete răslețe și fugare care părăsesc steagul dinainte ori căruia vântuleț mai aspru.

Tagmă organizată vom fi mai ales, dacă elementele sincere și pline de viață nu pleacă steagul și nu pachetează.

În chestia agrară avem se sprijinim poporul, și în acel popor vom găsi și noi razim pentru durerile noastre.

Ca mâne vor fi alegerile pentru constituență: pe cei ce nu țin la biserică, la slujbașii ei și la popor, avem să-i ținem și noi departe de sufletul nostru și de încrederea noastră, fie ei cât de sus puși.

Cei dela cârma statului, văzându-ne încheați, hotărâți a lupta pentru dreptul nostru, vor veni ei la noi, și ne vor îmbia altă situație așezându-ne la locul și la cinstea ce ni se cuvine, și nu vor întârzia un ceas de a ne mulțumi și pe noi, — cari am rămas cei mai nesocotiți și mai puțin luați în samă. Numai să nu ridicăm pretenții exagerate și chiar ridicole, — căci noi nu putem dori sa statul nostru să facă faliment.

Cei ce pleacă, fac rele servicii tagmei, mână apa pe moara dușmanilor bisericii.

Am scris aceste rânduri cu durerea în suflet, și dacă vom fi mântuit pe cei îndoelnici dela calea rătăcirii, vom avea satisfacția, că ni-am făcut o datorință față de biserică.

Tel. Rom.

Un preot ortodox.

Sistemul de examene în preparandia (școala normală) română din Arad.

De: Dr. T. Botiș.

(Urmare.)

Cu începerea anului școlar 1894-5 se înmulțiră și la noi cursurile preparandiale la 4. Nu mai eră deci motiv pentru susținerea anului de praxă și în mod necesar urmă și în institutul nostru schimbarea rândueilor de mai nainte și o acomodare la practica institutelor de stat. Comisiunea de examinare consistorială încetă și în drepturile și datorințele ei intrară episcopii dela institut, ca delegați ai consistorului eparhial, sub presidiul episcopului diecezan, ori a unui reprezentant al său, în calitate de comisar consistorial. Statul își esercită dreptul său de control și inspecțiune prin inspectorul regesc de școale din Arad, ori prin un comisar special. Deia anul 1906-7 însă prin un inspector de specialitate, în persoana profesorului Dr. Iosif Siegescu, mai apoi, cu începerea anului școlar 1917-18, prin comisarul permanent, ce-l institui la preparandia noastră. La examenul de calificare, ce se ținu la sfârșitul anului școlar 1894-5 sub presidiul episcopului Ioan Mețianu se prezentară 81 de candidați, 14 înși absolvenți ai cursului al IV-lea, ear 67 din anii de mai înainte, unii dintre ei învățători de mai mulți ani și prestară cu succes examenul 71 înși.¹⁾

Tot la institut se ținură examenele de calificare și la termenul de primăvară, în luna Februarie.²⁾

Desvoltarea, ce-o lucră examenele de calificare în școlile normale ale statului, porni procesul unei evoluții și în preparandiile confessionale. Examenului scripturistic, concentrat pe o singură zi, i-se dă, cu începerea anului școlar 1902-3, o estensiune mai mare.

Pentru elaborarea temelor se designează mai multe zile și ore și anume pentru lucrările din limba română, maghiară, științele pedagogice, germană, geometric și desemn câte 4 ore, ear pentru caligrafie 1 oră. Se reformă în mod radical și examenul verbal cu începerea anului 1910. Materialul de învățământ predat în cursul celor 4 ani de studiu deveni tot mai vast și intensiv. Candidații sunt siliți a face examen verbal deodată din vr'o 18 studii și materii. Concentrarea aceasta a întregului material de exa-

¹⁾ Actele institutului Nr. 301-1894/5. Actul consistorial din 26 Maiu 1895 Nr. 3189. — ²⁾ Act. consist. din 16 Ianuarie 1896, Nr. 275. — ³⁾ Act. institutului Nr. 58-1876. — ⁴⁾ Raportul direct. Gavra către consistor Nr. 65-1876. — ⁵⁾ Actele institutului Nr. 55-1878/9.

men pentru o singură ocaziune reă o situație primejdioasă, pregătirea superficială a candidaților și în urma acesteia o lăsare în voia sorții și a norocului. Salvarea nivelului decăzut al examenelor de capacitate, se făcu prin descentralizarea materiilor de examen. Din unele studii elevii fac examen la sfârșitul anului, în care se încheie cursul acelor materii. La finea anului, al II-lea fac cvalificație de curs din istoria universală și geografia universală, al III-lea din istoria naturală (biologie), mineralogie și chimie; al IV-lea din matematică, limba germană, fizică, igienă, economie, cântare bisericească, tipic, muzica vocală și instrumentală, desen, caligrafie, lucrul de mână și gimnastică. Din matematică și limba germană, examenul e scripturistic și verbal, din fizică, igienă și economie numai oral. Din cântările bisericești și tipic, muzica vocală și instrumentală, desen, caligrafie, lucrul de mână și gimnastică examenul e practic, stabilindu-se numai rezultatul final ajuns în curs de 4 ani.

Examenul final de cvalificațiune e scripturistic, oral și practic.

Scripturistic din limba română, maghiară și pedagogie. Oral: din religione, științele pedagogice (somatologie, psihologie, didactică, metodică, istoria pedagogiei și organizația școlară), limba și literatura română și maghiară, istoria, geografia și constituția Ungariei. Examenul practic constă din lecțiuni practice în limba română și maghiară în școală de aplicație și în fața comisiei de examinare.

În măsura, în care crește nivelul și importanța examenelor de cvalificațiune, în aceea scade însămnătatea celor semestrale și de clasă. Programa examenelor din semestrul al II-lea al anului școlar 1875—6 directorul Alexandru Gavra o compune în conformitate cu dorința episcopului Ioan Mețianu, ca examenele la institut să nu se estindă peste 4 zile.³⁾

(Va urma.)

INFORMAȚIUNI.

Personal. Dl ministru Vasilie Goldiș, a sosit Miercuri, în 1 Oct. n. la Arad.

Prefect al orașului Arad, în urma demisiei fostului prefect dr I. Marșieu, a fost numit d. dr Romul Veliciu.

D. Mișu va fi numit prim delegat al României la conferința de pace.

Alegerile pentru constituantă. Se anunță că termenul alegerilor s'a amânat cu o lună.

Crucea Roșie canadiană a dăruit M. Sale Reginei Maria îmbrăcăminte și alimente în valoare de 250,000 dolari pentru operele de binefacere ale M. Sale.

Circulațiune liberă. În curând va apare ordonanța prin care se dă liberă circulațiune tuturor cetățenilor pe întreg teritoriul României Mari. Linia demarcațională va fi linia Arad—Șimand—Salonta—Coreii-mari, Sighetul Marmetei. Dincolo de aceasta linie se va putea călători numai cu permisiune dela Marele Cartier sau comandamentul de supraveghiere din Sibiu. Dincoace de aceasta linie călătorii vor fi provăzuți numai cu bilet de identitate.

Academia de înalte studii comerciale și industriale din București aduce la cunoștință următoarele: Cererile de înscriere în Academie se primesc până la 15 Octomvrie. Se pot înscrie absolvenții cu diplomă ai liceelor și cei ai școalelor superioare de comerț. Înscrierile pentru examene se primesc de la 15 Septemvrie până la 1 Octomvrie. Examenele au loc de la 1 până la 20 Octomvrie. Cursurile încep la 25 Octomvrie.

Stampilarea coroanelor în Banat va avea loc între 10 și 20 Octomvrie. Pentru aceia, cari din vr'un motiv orecare nu ar putea să-și presinte banii la acest termen, se va face o nouă stampilare dela 21 până la 25 Octomvrie, când se va retrage după sumele prezentate 2%. Comisiunile de stampilare funcționează în Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Lipova, Oravița și Sănnicolaulmare. Banii nestampilați, după 25 Oct. sunt fără valoare pe teritoriul României-mari.

Delegatul comercial al Italiei comunică: Prin deciziunea ministerului de industrie și comerț al Italiei, toți tinerii români absolvenți ai școalelor comerciale superioare sau absolvenți cu diplomă ai învățământului secundar superior din România sunt primiți ca studenți la școlile de înalte

studii comerciale din Veneția, Genova, Roma și Bari. Cursurile acestor școli de înalte studii comerciale sunt de 3 ani, după care urmează un examen pentru titlul „doctor în științele comerciale.” Cererile pentru înscriere pot fi adresate delegatului comercial pe lângă legațiunea Italiei la București. În anul acesta se va înființa la școlile de înalte studii comerciale din Italia cursuri de limba Română și conferințe asupra problemelor economice ale României Mari.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

PARTEA OFICIALĂ.

1699/1919.

Circular

cătră oficiile parohiale din districtul Consistorului ort. român din Arad.

Sub Nr. 14.732/919, am primit dela Rezortul Cultelor și al instrucțiuni publice încunoștințarea, că On. Consiliu Dirigent a hotărât, ca recrutarea contingentelor, făcute în primăvara acestui an pentru ținuturile atunci libere să se estindă acum și asupra ținuturilor românești unde atunci nu s'a putut face și ne reacearcă să concurgem la reușita cât mai bună a acestei acțiuni, care se va începe în curând.

Conziderând interesele superioare, ce se urmăresc prin hotărârea On. Conziliu Dirigent în favorul patriei noastre întregite și mărite, satisfacem cu plăcere recercării, de mai sus, cu atât mai vărtos cu cât spre a putea păstra și desvolta cele câștigate în timpul din urmă prin sfortări și jertfe cu adevărat eroice, avem încă lipsă neapărată de o armată puternică și însuflețită de sfințenia cauzei, în serviciul căreia stă.

Nu ne îndoim nici un moment, că virtuțile strămoșești cari au călăuzit poporul nostru prin atâtea veacuri restriște la limanul dorințelor și aspirațiunilor sale: la deplina libertate națională și la închegarea tuturor Românilor într'un stat unitar mare și puternic și cari a determinat pe fiecare fii al neamului nostru ca întotdeauna să steie neclintit la locul său de datorie, — vor determina și de astădată pe toți cei chemați ca să urmeze cu bucurie ordinul dat de On. Consiliu Dirigent.

Ordinul de chemare s'a publicat în gazete și se poate vedeă la fiecare antistie comunală.

Onorata preoțime este poțită din comunele cari ar fi cuprinse în careva cerc de recrutare, a se informă mai de aproape din publicarea oficială a On. Consiliu Dirigent și pentru ajungerea mai ușoară a scopului urmărit să îndemne poporul prin cuvântări pe amvon, ca fieștecare să se grăbească a fi închină fiii vrednici de arme ca să se înroleze cu dragoste și iubire de patrie și neam sub drapelul român.

Arad, 18 Septemvrie (1 Oct.) 1919.

IOAN I. PAPP,
episcop.

1610—1919.

Aviz.

Condițiile de primire în internatul diecezan ort. rom de fete din Arad.

În internatul diecezan de fete se primesc elevele cari cercetează liceul român de stat pentru fete din Arad și școala normală (preparandia).

Taxa de întreținere la an sa statorit în sumă de 3000 cor., cu rezervă de a o arca sau scădea după împrejurări. Se va plăti în patru rate egale: rata 1. la întrarea în internat, rata 2. la 1-ma Noemvre, rata 3. la 1-ma Februarie și rata 4. la 1-ma Aprilie.

Afară de aceasta taxă fiecare elevă este îndatorată să aducă în natură următoarele: 1 majămetrică făină de fiert, 1 majă metrică cartofi 10 kg. unsoare de porc curată, 10 kg. fasole, 50 ouă, 5 kg. sapun. (În caz că părinți doresc ca să spele rufăria acasă, nu aduc sapun). Aceste le va pune la dispoziția direcțiunii fiecare elevă când va fi provocată.

Pentru spesele prticulare ale elevelor (cărți materiale de scris, lucru de mână, desen ect.) părinții lor vor lăsa o sumă oare care de bani la direcțiunea internatului, despre care se va da seamă lunar.

În schimb acestor taxe elevele vor aveă întreaga întreținere și instrucție casnică.

Pe lângă însușirea corectă a limbei materne se va da deosebită atenție, ca elevele să-și însușească alte limbi.

Fiecare elevă internă aduce cu sine: un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu 2 cearceafuri, 2 cearcefuri albe, (acoperitoare de pat), 6 bucăți rufe, schimburi din fiecare și anume; 6 cameși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monograme proprii (numeri): 1 șergari de bucătărie (care se rămână internatului), o față de masă pentru 6 persoane, o cească și 2 farfurii, tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 păhare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 4 cârpe pentru șters lucrul; peaptân și foarfeci' perie de cap de dinți, de haine și ghețe, haine de port, și un palton (haină de iară), o jachetă de primăvară, 2 șorțe întunecate, 2 părechi de ghețe și un parapleu.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, fie absentare mai lungă sau mai scurtă, — vor aveă să plătească întreagă taxa de întreținere, dar numai în cazul, când ele va respectivă pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar întra mai târziu în internat vor aveă să plătească întreaga taxă, care cade pe cvartalul în care vor fi primite în internat.

Consistorul ort. român din Arad.

Concurse.

1645/1919.

La școalele secundare, comunale și de stat din Arad și din Timișoara se vor sistemiza, după trebuință, 6—7 posturi de **profesori de religione**, pentru provederea instrucțiunei religioase a tineretului ortodox român dela acele școale. Pentru deplinirea acelor posturi se publică concurs, cu termen de expirare la **29 Sept. (12 Oct.) a. c.**, putând să competeze preoți sau cel puțin absolvenți de teologie, cari — și unii și alții — au cvalificațiune preoțească de clasa primă, eventual studii teologice superioare.

Profesorii de religione, cari vor fi aplicați, vor face parte din corpul didactic al școalei, la care vor fi angajați, având toate drepturile și datorințele împreunate cu aceea calitate. În special se pune în prospect un obligament săptămânal de 16 ore de prelegeri și o oră de exortațiune.

Beneficiul profesorilor de religione se va acordă în parte sau de tot de cătră statul Român, la fel cu salarul celorlalte puteri didactice dela școala respectivă, cu toate drepturie asigurate pe seama acestora. Când cineva ar propune la mai multe școli, salarul se va compută după cea mai înaltă școală, pentru care are cvalificația. Catihetul ori profesorul de religione, până să

